

Javno pismo: Vrhovno sodišče potrdilo nezakonitost policijskega postopka in državo spomnilo na načelo nevračanja, po katerem se posameznika ne sme vrniti v drugo državo, ne da bi državni organi presodili, ali je ta druga država zanj varna

Izorčiti: Aleš Hojs (Minister za notranje zadeve RS), Ylva Johansson (Evropska komisarka za notranje zadeve), Juan Fernando Lopez Aguilar (predsednik Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve v EP (LIBE) in Peter Svetina (Varuh človekovih pravic RS)

Na seji 9. aprila letos je Vrhovno sodišče v primeru osebe A. M razsodilo da je slovenska policija v avgustu 2019 kršila načelo nevračanja, prepoved kolektivnih izgonov in onemogočila dostop do pravice do mednarodne zaščite. Dve leti kasneje Republika Slovenija vztraja z nezakonito prakso vračanja oseb v roke hrvaškim organom in jih s tem izpostavlja nečloveškemu ravnanju, celo mučenju s prisilnim slačenjem, bičanjem, pretepanjem, in spolnim nasiljem nad izročeni osebami. **Štiri mesece po odločitvi Vrhovnega sodišča, ki je v konkretni zadevi v celoti zavrnilo pritožbo MNZ, Slovenija še naprej ne želi v dobri veri izpolniti svojih pravnih obveznosti, ter v skladu z zakonom in sodbo odpraviti svojega posega v človekove pravice.** Skladno s sodbo bi morala tožniku dopustiti, da vstopi v Slovenijo in mu zagotoviti možnost, da zaprosi za mednarodno zaščito, saj je to edini način, da se popravi poseg v temeljne pravice tožnika. V zadevi gre tako za še eno v nizu izvajanj izvršilne veje oblasti, ki vztrajno rušijo temelje pravne države.

Kot posledica ravnanja slovenske policije in vztrajnega sprenevedanja državnih organov, ki niti po odločitvi Vrhovnega sodišča ne želijo priznati, da je njihova praksa 'reševanja obmejne problematike' nezakonita in da povzroča človeške žrtve, je tožnik dve leti po sprožitvi postopka pred sodiščem še vedno ujet v Bosni in Hercegovini, kjer je podvržen rasni diskriminaciji, pomanjkljivi zdravstveni in drugi oskrbi, duševnim stiskam, fizičnemu nasilju, brez vsakršne možnosti, da bi pridobil mednarodno zaščito in zaživel dostojno življenje v varnem okolju.

"Čeprav je Vrhovno sodišče RS s svojo sodbo postavilo pravno piko na i ugotovitve, da so slovenski državni organi kršili pravico mojega klienta do prepovedi nevračanja in pravico do dostopa do azilnega postopka ter kršili pravico do individualne obravnave (pri čemer so kršitve pravic moje stranke del sistemskega in masovnega kršenja pravic beguncev), to žal istih organov te države ni spravilo k iskanju čimprejšnjega in s pravom čim bolj skladnega načina izvršitve navedene sodbe, pač pa, ravno nasprotno, k iskanju vsakršne, tudi minimalne, tudi protipravne možnosti, da se zadevna sodba ne izvrši. Zato je moj klient, kljub odločitvi Vrhovnega sodišča RS v njegovo korist, še vedno ujet v BiH, kjer so mu še naprej kršene temeljne človekove pravice. Za izvršilno vejo oblasti te države je tako odločitev Vrhovnega

**Border Violence
Monitoring Network**

sodišča očitno zgolj motnja pri sistemskem kršenju človekovih pravic in svoboščin, ki jo je treba čim bolj učinkovito nevtralizirati."

- Dino Bauk, odvetnik

V identično pomanjkljivih postopkih policija vztrajno krši pravico do izjave v postopku, saj ne vključuje tolmačev, ali pa je prevajanje pomanjkljivo. Policija osebam govori, da "v Sloveniji ni azila", in je že v trenutku jasno da bo oseba, ko se znajde v policijskem postopku zaradi neregularnega prehoda meje, vrnjena v roke hrvaškimi organom, ki se bodo najverjetneje nad njo izživljali s fizičnim nasiljem, ustrahovanjem, zažiganjem stvari in izgonom čez zeleno mejo v Bosno. Na ta način je bilo v zadnjih letih iz Slovenije na Hrvaško preko ti. bilateralnega sporazuma med Slovenijo in Hrvaško vrnjenih več kot 27.000 ljudi.

V [civilni iniciativi Infokolpa](#) skupaj z drugimi članicami mednarodne mreže [Border Violence Monitoring Network](#) že vrsto let opozarjamo na nezakonitost in nevarnost te sistematične prakse omejevanja dostopa do mednarodne zaščite in vračanja na Hrvaško, kljub konsistentnim poročilom mednarodnih in nevladnih organizacij o izživljanju hrvaške policije. Na nezakonitost prakse ti. *push-backov* je nedavno opozoril tudi Posebni poročevalec ZN za človekove pravice migrantov.¹ Ta je države pozval naj zagotovijo spoštovanje človekovih pravic migrantov, vključno s tistimi v neregularnih situacijah, naj prenehajo s praksami *push-backov*, ter naj v celoti spoštujejo prepoved kolektivnega izгона in načelo nevračanja (*non-refoulement*). O nasilju hrvaške policije pa že več let konsistentno poročajo Human Rights Watch², Amnesty International³, Zdravniki brez meja (MSF⁴), Danish Refugee Council⁵ in nenazadnje številne lokalne in regionalne humanitarne in druge organizacije med njimi tudi Infokolpa kot del mreže Border Violence Monitoring Network. Hrvaško je v 2020 obiskal tudi Evropski odbor za preprečevanje mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja (CPT). Pozivi k dokončni zaustavitvi te kriminalne in sramotne prakse se vrstijo iz vseh strani: s strani Mednarodne organizacije za migracije (IOM)⁶ in Združenih narodov,⁷ v letu 2021 pa se je zapoznelo končno oglasila tudi Evropska komisija.⁸

Slovenski državni organi se ne morejo sklicevati na nevednost, niti ne morejo uspeti z izgovarjanjem na 'zlorabe pravice do mednarodne zaščite' ipd., kajti o mednarodni zaščiti se

¹ <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Migration/SRMigrants/Pages/Pushback-practices.aspx>

² <https://www.amnesty.org/en/documents/ior40/3669/2021/en/>

³

<https://www.amnesty.si/media/uploads/files/Slovenia%20-%20Push-backs%20and%20denial%20of%20access%20to%20asylum,%20Amnesty%20International.pdf>

⁴ <https://www.msf.org/sites/msf.org/files/serbia-games-of-violence-3.10.17.pdf>

⁵ https://drc.ngo/media/iffn2jz/border_monitoring_monthly_snapshot_november2020_final.pdf

⁶ <https://www.iom.int/news/iom-calls-end-pushbacks-and-violence-against-migrants-eu-external-borders>

⁷ <https://balkaninsight.com/2021/04/05/un-condemns-violent-pushback-of-migrants-by-croatian-police/>

⁸

https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024/johansson/announcements/commissioner-johanssons-speech-european-parliament-plenary-humanitarian-situation-refugees-and_en

Border Violence
Monitoring Network

odloča v postopku pred ministrstvom - o tem kdo je upravičen do nje ne sme odločati policija. Očitno je, da je slovenskim organom popolnoma jasno v kakšne razmere vračajo ljudi in kakšni nevarnosti jih izpostavljajo: sam minister za notranje zadeve Aleš Hojs je v juniju 2020 za revijo Reporter komentiral, da »jih (migrante) naši organi vračajo na Hrvaško ter posledično v centre v BiH in Srbijo«. Vprašanje časa je, kdaj bo Slovenija odgovarjala za te množične kršitve človekovih pravic.

Zato odgovorne - Ministrstvo za notranje zadeve in slovensko Policijo - pozivamo, da ravnajo v dobri veri, da spoštujejo sodbo svojega najvišjega sodišča, temeljne pravice vseh in mednarodne obveznosti Slovenije, in

- nemudoma poskrbijo, da se tožniku A. M. omogoči vstop v državo in zagotovi možnost zaprositi za mednarodno zaščito;
- nemudoma prenehajo z izročanjem oseb hrvaškim organom, saj zanje tam obstaja resna nevarnost za mučenje in nečloveško ravnanje in verižno vračanje v nečloveške razmere v Bosni in Hercegovini.

Omenjeni poziv je skromen, saj ne zahteva poprave krivic več kot 27.000 ljudem, ki so žrtve zločinskega ravnanja slovenske politike in ki jim je bila prizadejana neizmerljiva škoda v nekaterih primerih tudi smrt. Omenjeni točki zahtevata, da se ta državni zločin konča in da se popravi kršitev pravic osebi, ki je nezakornost ravnanja policije v svojem primeru dokazala na sodišču.

Izjava tožnika A.M.:

"Ko sem izvedel za uspešen potek sodbe v Sloveniji sem za trenutek spet začel verjeti v pravičnost, sploh ker sodba prihaja iz države, ki je (op. *med migranti*) na slabem glasu. Glede na vse zaplete po sodbi ter na dolgotrajnost postopkov ponovno dvomim v obstoj pravičnosti. Zaradi dolgotrajnosti postopkov sem izgubil zaupanje (op. *v Slovenijo*). "

"Prisiljen sem da vedno znova poskušam priti do Slovenije peš, a vsakič ko prečkam mejo (op. *med BiH in Hrvaško*) me zaustavi hrvaška policija, ki me pretepe in zažge stvari, zadnjič so me vrnili (op. *v BiH*) samo v spodnjicah. Takrat se sprašujem: »Ali sploh obstaja pravičnost na tem svetu?«"

- A. M.

Za dodatne informacije smo dosegljivi na +386 40 702 921: ali pišite na mihat911@gmail.com

Infokolpa, Border Violence Monitoring Network

Ljubljana, 30. 8. 2021

**Border Violence
Monitoring Network**